

**Plan na rzecz poprawy zapewnienia dostępności
osobom ze szczególnymi potrzebami
na lata 2023-2030
dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. Narodzenia NMP
z siedzibą w Dąbrowicy**

Dąbrowica, czerwiec 2023

Spis treści

<i>Wprowadzenie:</i>	2
<i>Analiza sytuacji:</i>	3
<i>Analiza potrzeb parafii pw. Narodzenia NMP w Dąbrowicy</i>	4
<i>Zidentyfikowane Działania:</i>	6
<i>Dokumentacja fotograficzna:</i>	8

Wprowadzenie:

Parafia Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Dąbrowicy to parafia rzymskokatolicka, znajdująca się w Archidiecezji Lubelskiej, w dekanacie Konopnica.

Parafia liczy 2748 mieszkańców, swoim obszarem obejmuje Dąbrowicę, Kolonię Płouszowice, Płouszowice oraz część Lublina: ul. Deszczowa, ul. Główna, ul. Nałęczowska, ul. Przejrzysta, ul. Stroma, ul. Urodzajna, ul. Ustronna i ul. Zakątek.

Na terenie parafii funkcjonują 2 zgromadzenia zakonne – Siostry Pasterzanki i Siostry Franciszki Misjonarki Maryi oraz dom rekolekcyjny – Dom Spotkania Caritas Archidiecezji Lubelskiej.

W parafii prężnie działają wspólnoty duszpasterskie m.in. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży, Parafialny Oddział Akcji Katolickiej, dwa Kręgi Domowego Kościoła, Chór „Cantemus Domino”, Schola Lumina, pięć Kół Żywego Różańca, Parafialny Oddział Radia Maryja, Krąg Biblijny i wiele innych.

Z budynku plebani systematycznie korzystają parafianie działający w grupach ewangelizacyjno-formacyjnych i załatwiający sprawy kancelaryjne, a także setki osób spoza parafii, jako dysponenty grobów na parafialnym cmentarzu.

Celem planu działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami jest stworzenie społeczeństwa, w którym wszyscy ludzie, niezależnie od swoich umiejętności i ograniczeń, mają równe możliwości uczestnictwa, korzystania z usług i pełnego zaangażowania w życie społeczne, gospodarcze, kulturalne i religijne.

Celem niniejszego planu jest zapewnienie równego dostępu do życia religijnego wszystkich chętnych poprzez:

- a) Umożliwienie osobom ze szczególnymi potrzebami pełnego uczestnictwa w nabożeństwach, ceremoniach i innych obrzędach religijnych;
- b) Stworzenie warunków, które umożliwią osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi swobodne poruszanie się po terenie parafii, kościoła i wszystkich budynków włączając w to wejścia, korytarze, łazienki, kancelarię i sale parafialne;

- c) Zapewnienie uczestnictwa we Mszy świętej dla osób z dysfunkcją wzroku lub słuchu, przy pomocy środków takich jak napisy, tłumaczenia języka migowego czy audiodeskrpcje;
- d) Dostosowanie budynków parafialnych, aby umożliwić swobodny wjazd i poruszanie się osobom na wózkach inwalidzkich;
- e) Usunięcie progów, poszerzenie drzwi, dostosowanie toalet i schodów, aby umożliwić łatwy dostęp dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi;
- f) Oznaczenie terenu parafialnego i budynków parafialnych umożliwiające percepcję percepcji osobom niepełnosprawnym poprzez instalację tablic w alfabecie Braille'a czy tablic do tłumaczenia języka migowego.

Poprawa dostępności informacyjno-komunikacyjnej:

- a) Udostępnienie materiałów liturgicznych w różnych formatach, takich jak powiększone czcionki, materiały dźwiękowe czy dostępność online;
- b) Stworzenie przyjaznej strony internetowej dla osób niepełnosprawnych;
- c) Zapewnienie dostępności stron internetowych, aplikacji mobilnych i innych mediów cyfrowych dla osób korzystających z technologii wspomagających.

Analiza sytuacji:

Według wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2011 roku liczba osób niepełnosprawnych ogółem wynosiła na koniec marca 2011 r. niemal 4,7 mln. Tym samym liczba osób niepełnosprawnych w Polsce stanowiła 12,2% ludności. Najnowszy Spis Powszechny 2021 dopiero się zakończył, więc na opracowanie wyników i pierwsze szacunki oraz dane statystyczne przyjdzie nam jeszcze chwilę poczekać. Na razie możemy opierać się na danych wyłonionych w poprzednim spisie, a te mówią o prawie 4,7 mln (4 697,0 tys.) osób niepełnosprawnych pod koniec pierwszego kwartału 2011. Stanowi to **12,2% ludności kraju**. Pełny obraz danych wymaga wyjaśnienia definicji osób niepełnosprawnych biologicznie i prawnie.

Niepełnosprawność biologiczna oznacza odczuwanie ograniczeń przy wykonywaniu zwykłych, podstawowych czynności życiowych, co wynika z zaawansowanego wieku danej osoby. Stopnie takiej niepełnosprawności obejmują postać całkowitą, poważną i umiarkowaną. W każdym przypadku niemożność wykonania określonej czynności musi trwać ponad 6 miesięcy. **Osoby niepełnosprawne w sensie prawnym** posiadają stosowne orzeczenie, potwierdzające rodzaj i zaawansowanie niepełnosprawności.

Statystyki rozgraniczają te rodzaje niepełnosprawności, dając pełny obraz społeczeństwa i umożliwiając tworzenie dokładniejszych analiz. Oto część danych statystycznych dotyczących osób niepełnosprawnych w naszym kraju:

- Udział niepełnosprawnych mężczyzn wynosił 46,1% w stosunku do 53,9% dla kobiet.
- Prawne potwierdzenie niepełnosprawności posiadało w 2011 r. przeszło 3,1 mln osób (3 133,5 tys.).
- Liczba osób niepełnosprawnych prawnie i biologicznie (jednocześnie) wynosiła 2 652,0 tys., (prawnie – 479,5 tys., biologicznie – 1 565,6 tys.).

- **Liczba osób cierpiących na schorzenie narządu ruchu stanowiła ogółem nieco ponad 1 mln.** (1 101 781). Większość z nich to użytkownicy wózków inwalidzkich, które dzięki coraz doskonalszej konstrukcji umożliwiają osobom niepełnosprawnym samodzielne wykonywanie coraz bardziej zaawansowanych czynności, dotychczas dla nich niedostępnych.

Analiza potrzeb parafii pw. Narodzenia NMP w Dąbrowicy

W terminie od 1 do 30 maja 2023 przeprowadzona została Analiza potrzeb dotycząca Parafii pw. Narodzenia NMP w Dąbrowicy.

1. Firma Polaszek Architekci Łukasz Polaszek dokonała na zlecenie parafii inwentaryzacji architektonicznej budynku plebanii w Dąbrowicy, usytuowanej na działkach nr: 639/38 i 640/13 oraz inwentaryzacji architektonicznej budynku kościoła w Dąbrowicy, usytuowanego na działce nr 640/13.

2. Fundacji Think Tank Szlaku Jana III Sobieskiego we współpracy z parafią przeprowadziła analizę potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, wdrażając 2 techniki partycypacji społecznej angażujące parafian i innych użytkowników w proces diagnostyczny:

- spacer badawczy (16 osób, w tym 2 os. poruszające się na wózku, 1 os. niedowidząca, 2 os. niedostępujące)

Spacer badawczy rozpoczął się od wybrania obszaru do badania, który obejmował teren parafii wraz z kościołem, budynkami parafialnymi i przyległym otoczeniem. Cele badawcze skupiały się na identyfikacji barier architektonicznych i informacyjno-komunikacyjnych oraz ocenie ogólnego stopnia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Podczas spaceru badawczego, dokładnie obserwowano i dokumentowano różne elementy i obszary, włączając w to:

- a) Wejścia i drzwi: Badano dostępność wejść do kościoła i innych budynków parafialnych. Zwracano uwagę na szerokość drzwi, obecność progów, stopni i innych potencjalnych barier.
- b) Schody: Obserwowano schody zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz budynków. Dokumentowano ich ilość, wysokość stopni, obecność poręczy oraz inne czynniki wpływające na ich dostępność.
- c) Łazienki: Sprawdzano dostępność i wyposażenie toalet dla osób niepełnosprawnych. Zwracano uwagę na takie aspekty jak odpowiednie uchwyty, przestrzeń na wózek inwalidzki i inne udogodnienia.
- d) Oznaczenia: Szukano oznaczeń i informacji wizualnych, takich jak tablice informacyjne, oznaczenia pomieszczeń, tablice w alfabecie Braille'a, a także oceniano ich czytelność i dostępność dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
- e) Infrastruktura zewnętrzna: Badano dostępność chodników, parkingów, ścieżek oraz ogólną możliwość poruszania się osób na wózkach inwalidzkich wokół parafii. Zwracano uwagę na ewentualne przeszkody, wąskie przejścia i inne utrudnienia.
- f) Informacja i komunikacja: Analizowano dostępność informacji, takiej jak materiały liturgiczne, ogłoszenia, strona internetowa parafii, informacje głosowe podczas nabożeństw itp. Oceny dokonywano pod kątem dostępności dla osób z różnymi

rodzajami niepełnosprawności, takimi jak niedosłuch, niewidoczność czy trudności w poruszaniu się.

Podczas spaceru badawczego rejestrowano obserwacje za pomocą notatek i fotografii, które znajdują się w ostatnim rozdziale dokumentu. Wykorzystywano również narzędzia pomiarowe, takie jak miarka, aby dokładnie ocenić szerokość drzwi i inne wymiary.

Wyniki spaceru badawczego, wraz z zebranymi danymi i dokumentacją, były następnie wykorzystywane do analizy i oceny obecnej sytuacji dostępności oraz do identyfikacji konkretnych działań, które należy podjąć w ramach projektu.

- kawiarenka obywatelska (uczestniczyło 17 osób, w tym 1 osoba poruszająca się na wózku, 1 osoba poruszająca się o kulach, 2 osoby niedosłyszące oraz 2 rodziców dzieci ze spektrum autyzmu)

Kawiarenka obywatelska miała na celu zapewnienie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i innych zainteresowanych w procesie podejmowania decyzji dotyczących poprawy dostępności w parafii. Poprzez taką interakcję i dialog, projekt uwzględnił różnorodne perspektywy i potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami, co przyczyniło się do bardziej efektywnej i skutecznej realizacji działań w celu poprawy dostępności.

Kawiarenka obywatelska była zorganizowana jako otwarte spotkanie, mające na celu gromadzenie opinii, pomysłów i sugestii od osób niepełnosprawnych, ich rodzin, organizacji społecznych, lokalnych liderów i przedstawicieli parafii. Kawiarenka rozpoczęła proces dialogu i współpracy pomiędzy parafią, osobami niepełnosprawnymi i lokalną społecznością. Organizatorzy zobowiązali się do regularnego informowania uczestników o postępach i wynikach projektu oraz do kontynuacji konsultacji z osobami niepełnosprawnymi w celu monitorowania postępów i uwzględniania ich potrzeb

Powołano zespół roboczy pod przewodnictwem proboszcza ks. Waldemara Głuśca, który opracował wyniki dotychczasowych prac nad diagnozą potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami i na tej podstawie opracował „Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2023-2030 dla Parafii Rzymskokatolickiej pw. Narodzenia NMP z siedzibą w Dąbrowicy w woj. lubelskim”.

Zakres architektoniczny dokumentu dotyczy 2 budynków w zarządzie parafii: kościoła i plebanii oraz zagospodarowania przestrzennego wokół budynków.

W odniesieniu do typów niepełnosprawności, w dokumencie posłużono się typologią niepełnosprawności w kontekście pracy, wykorzystywaną przy określaniu zdolności osób niepełnosprawnych do pracy. Rodzaje niepełnosprawności w kontekście pracy zawodowej to:

- 1) Osoby z niepełnosprawnością sensoryczną: osoby niewidome i słabowidzące, osoby niesłyszące i słabosłyszące, osoby głuchoniewidome.
- 2) Osoby z niepełnosprawnością fizyczną: osoby z uszkodzonym narządem ruchu, osoby z przewlekłymi schorzeniami narządów wewnętrznych.
- 3) Osoby z niepełnosprawnością psychiczną: osoby umysłowo upośledzone z niesprawnością intelektualną, osoby psychicznie chore z zaburzeniami osobowości zachowania.
- 4) Osoby z niepełnosprawnością złożoną, dotknięte więcej niż jedną niepełnosprawnością.

Zidentyfikowane działania:

W wyniku przeprowadzonej analizy zidentyfikowano następujące działania i priorytety służące zniwelowaniu barier architektonicznych, informacyjno-komunikacyjnych oraz w dostępie do praktyk religijnych dla osób ze spektrum autyzmu lub innymi zaburzeniami zmysłów w budynku plebanii należącym do Parafii pw. Narodzenia NMP z siedzibą w Dąbrowicy.

1. Zapewnienie wolnych od barier poziomych przestrzeni komunikacyjnych budynków.
 - a) Analiza możliwości architektonicznych, strukturalnych i prawnych w budynkach należących do parafii;
 - b) Zapewnienie dostępu do pomieszczeń budynków osobom ze szczególnymi potrzebami (niwelacja terenu, budowa podjazdów).
2. Instalacja urządzeń lub zastosowanie w budynkach środków technicznych i rozwiązań architektonicznych, które umożliwiają dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyłączeniem pomieszczeń technicznych.
 - a) Analiza możliwości architektonicznych, strukturalnych i prawnych w budynkach należących do parafii.
 - b) Likwidacja progów i śliskich powierzchni;
 - c) Montaż szerokich drzwi wejściowych;
 - d) Dostosowanie WC do osób ze szczególnymi potrzebami (montaż poręczy, uchwytów).
3. Zapewnienie na parkingu parafialnym miejsc dla osób niepełnosprawnych.
 - a) Wyznaczenie na istniejącym parkingu 2 miejsc dla osób niepełnosprawnych.
4. Zapewnienie informacji na temat rozkładu pomieszczeń w budynkach, co najmniej w sposób wizualny i dotykowy lub głosowy.
 - a) Montaż tablic informujących o rozkładzie pomieszczeń w budynkach wraz z systemem przekazującym tę informację w formie głosowej lub dotykowej.
5. Zapewnienie wstępu do budynków osobie korzystającej z psa asystującego, o którym mowa w art. 2 pkt 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 426, 568 i 875).
 - a) Umożliwienie wstępu do budynków parafii osobie wraz z psem asystującym;
 - b) Montaż tablicy informacyjnej o możliwości wstępu do budynków parafii osoby wraz z psem asystującym.
6. Obsługa parafian i gości z wykorzystaniem środków wspierających komunikowanie się, o których mowa w art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 r. poz. 1824) lub przez wykorzystanie zdalnego dostępu online do usługi tłumacza przez strony internetowe i aplikacje.
 - a) Możliwość zapewnienia osobie ze szczególnymi potrzebami obsługi poprzez SMS, MMS, e-mail;
 - b) Zapewnienie obsługi poprzez tłumacza migowego on-line.

7. Instalacja urządzeń lub innych środków technicznych do obsługi osób słabosłyszących, w szczególności pętli indukcyjnych, systemów FM lub urządzeń opartych o inne technologie, których celem jest wspomaganie słyszenia. Zakup i montaż pętli indukcyjnej.

8. Ustanowienie w budynku plebanii kącika sensorycznego dla osób ze spektrum autyzmu i innymi zaburzeniami zmysłów.

- a) Wyznaczenie w małej sali parafialnej przestrzeni na kącik sensoryczny i wyposażenie jej w zabawki sensoryczne.

9. Zapewnienie dostępności strony internetowej parafii do wymagań określonych w ustawie z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych poprzez Dostosowanie strony internetowej parafii do standardów WCAG 2.1.

10. Zapewnienie na stronie internetowej danego podmiotu informacji o zakresie jego działalności – w postaci elektronicznego pliku zawierającego tekst odczytywalny maszynowo, nagrania treści w polskim języku migowym oraz informacji w tekście łatwym do czytania.

- a) Zlecenie nagrania filmu w języku migowym o działalności Ośrodka;
- b) Umieszczenie filmu na stronie internetowej i BIP ośrodka;
- c) Umieszczenie na stronie internetowej i BIP informacji/pliku tekstowego o działalności ośrodka w tekście czytany maszynowo i łatwym do czytania.

Dokumentacja fotograficzna:

Dąbrowica, czerwiec 2023